

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра хімії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз косметичних засобів

Рівень вищої освіти – **другий магістерський**

Спеціальність **ЕЗ Хімія**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Аналіз косметичних засобів
Викладач (і)	Федорченко Софія Володимирівна
Контактний телефон викладача	0505366599
E-mail викладача	sofiia.fedorchenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	щотижня

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи випробувань та аналізу косметичних засобів, концептуальні підходи до управління якістю косметичної продукції та дослідження сучасного ринку косметичної продукції для його подальшої модернізації й реформування відповідно до вимог міжнародних стандартів і європейських директив. Дисципліна забезпечує формування у студентів науково-дослідницьких професійно-орієнтованих компетентностей та спрямована на засвоєння теоретичних і практичних знань, навиків у галузі аналітичного контролю косметичних засобів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів стійких знань про хімічну природу та особливості впливу на живий організм косметичних засобів; аналіз та методи контролю якості косметичної продукції, з акцентом на підготовку до аналітичної та науково-дослідницької діяльності для вирішення завдань щодо аналізу якості та безпечності косметичних засобів.

Завдання дисципліни – сформувані у студентів розуміння сучасних напрямків та тенденцій щодо аналізу якісного і кількісного складу косметичних засобів, окреслити наукові основи розвитку аналітичного контролю у косметичній хімії. В результаті вивчення студент повинен:

- ознайомитися з методиками та особливостями аналізу основних компонентів косметичних засобів;
- знати теоретичні основи приготування основних косметичних засобів;
- вміти аналізувати якісний та кількісний склад косметичної продукції;
- орієнтуватися в особливостях приготування та використання різних типів косметичних засобів;
- самостійно вибирати оптимальні підходи та методики аналізів косметичних засобів;

застосовувати результати експериментальних досліджень для оцінки якості та безпечності косметичних засобів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність працювати у команді.

ЗК7. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати знання і розуміння математики та природничих наук для вирішення якісних та кількісних проблем в хімії.

СК2. Здатність розпізнавати і аналізувати проблеми, застосовувати обґрунтовані методи.

СК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт виходячи із вимог хімічної метрології та професійних стандартів в галузі хімії.

СК5. Здатність здійснювати сучасні методи аналізу даних.

СК7. Здатність здійснювати типові хімічні лабораторні дослідження.

СК9. Здатність використовувати стандартне хімічне обладнання.

СК11. Здатність формулювати етичні та соціальні проблеми, які стоять перед хімією, та здатність застосовувати етичні стандарти досліджень і професійної діяльності в галузі хімії (наукова доброчесність).

Програмні результати навчання:

ПРН8. Знати принципи і процедури фізичних, хімічних, фізико-хімічних методів дослідження, типові обладнання та прилади.

ПРН9. Планувати та виконувати хімічний експеримент, застосовувати придатні

методи та техніки приготування розчинів і реагентів.

ПРН14. Здійснювати експериментальну роботу з метою перевірки гіпотез та дослідження хімічних явищ і закономірностей.

ПРН17. Працювати самостійно або в групі, отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та наукову доброчесність.

ПРН24. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології при спілкуванні, а також для збору, аналізу, обробки, інтерпретації даних.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Будь-який	ЕЗ Хімія	Будь-який	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	лабор. заняття	сам. роб.
Тема 1. Сучасні тенденції в косметичній галузі світу та України.	2		6
Тема 2. Хімія шкіри і механізм її взаємодії з косметичними засобами.	2		6
Тема 3. Аналітичні методи в косметичній галузі світу та України.	2		6
Тема 4. Метали в косметичній продукції.	2		6
Тема 5. Аналітичні методи визначення ПАР в косметиці.	2		6

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	лабор. заняття	сам. роб.
Лабораторна робота 1. Визначення вмісту вітаміну С в косметичних засобах.		4	6
Лабораторна робота 2. Одержання і аналіз гідролатів на основі рослинної сировини.		4	6
Лабораторна робота 3. Рентгенофлуоресцентне визначення металів у косметичних засобах.		4	6
Лабораторна робота 4. Одержання та аналіз рідкого мила на натуральній основі.		4	6
Лабораторна робота 5. Дослідження органолептичних та фізико-хімічних показників шампунів для миття волосся.		4	6
ЗАГ.:	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Екзамен: максимальна оцінка – 100 балів. Допуск до екзамену – максимум 50 балів (за лабораторні заняття й контрольні роботи та тестування). Екзаменаційна робота – 50 балів.
Лабораторні заняття	За виконання лабораторного практикуму студент може отримати максимум 30 балів до допуску, в сумі не менше 15 балів, щоб отримати допуск до написання підсумкової роботи. Після виконання лабораторної роботи студент повинен оформити звіт до кожної роботи, а також захистити їх у викладача.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен виконати 100% завдань на лабораторних заняттях, а також здати оформлені звіти до всіх робіт. Студент повинен відвідати більше 50% лекційних занять. Письмова контрольна робота – 5 балів. Онлайн-тестування (3) – максимум 5 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю: екзамен. Форма здачі: комбінована (усна, письмова). Екзаменаційний білет складається з 4 завдань: 3 теоретичні та 1 практичне.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: викладач і студенти повинні керуватися принципами відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги, безпеки і добробуту, законності та правилами поведінки студентів і працівників університету, впровадженими університетом у документах «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника», що базуються на відповідних законах

Письмові роботи: під час написання залікової роботи не допускається списування і користування мобільними телефонами. Можливе проведення письмового захисту лабораторних робіт.

Відвідування занять: кількість пропущених лекційних занять не повинна перевищувати 50%; відпрацювання пропущених лабораторних занять відбувається за погодженням з викладачем, враховуючи графік консультацій з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження). Студентам, котрі навчаються за індивідуальним графіком, дозволяється вільне відвідування лекцій та опрацювання лекційного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань на платформі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Неформальна освіта: студент має змогу отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника» (введено в дію наказом ректора No 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом No 80 від 12.02.2021 р.).

8. Рекомендована література

1. Amparo Salvador, Alberto Chisvert. Analysis of Cosmetic Products (Second Edition); Elsevier: Amsterdam, The Netherlands, 2017; 606 p.
2. Weisz, A.; Milstein, S.R.; Scher, A.L.; Hepp, N.M.; Salvador, A.; Chisvert, A. Colouring Agents in Cosmetics: Regulatory Aspects and Analytical Methods. Analysis of Cosmetic Products, 2nd ed.; Elsevier: Amsterdam, The Netherlands, 2017; pp. 123–157.
3. ДСТУ ISO/TR 17276:2019 Косметика. Аналітичний підхід щодо вибору методів кількісного визначення важких металів у косметичці, 15 с.
4. Dodou K. (ed.) Current and Evolving Practices in the Quality Control of Cosmetics: book / K. Dodou. – Basel: MDPI, 2025. – 86 p.
5. Analytical Methods in Cosmetics: chapter in collective work (HPLC, GC, UV-Vis та ін. методи для аналізу косметичних речовин) / Springer Professional, 2025. – 120 p.
6. Baki G. Introduction to Cosmetic Formulation and Technology: textbook / G. Baki, K. S. Alexander. – 2nd ed. – Hoboken: Wiley, 2021. – 432 p.
7. Cosmetic Science: Formulation and Technologies / ed. by M. R. K. Prasad. – Cham: Springer, 2023. – 300 p.
8. ISO 22715:2006 Cosmetics – Packaging and labelling. – Geneva: International Organization for Standardization, 2006. – 10 p.

Викладач: Федорченко С.В., к.т.н., доцент кафедри хімії